

Byla C-210/24

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2024 m. kovo 14 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Órgano Administrativo de Recursos Contractuales de la Comunidad Autónoma de Euskadi (Ispanija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2024 m. kovo 14 d.

Pareiškėja:

Asociación de Empresas de Servicios para la Dependencia (AESTE)

Kita administracinio proceso šalis:

Ayuntamiento de Ortuella

Pagrindinės bylos dalykas

Viešieji pirkimai – Direktyva 2014/24/ES – 67 straipsnis – Sutarties skyrimo kriterijai – Ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo kriterijus – Su viešojo pirkimo sutarties dalyku susijęs kriterijus – Teisė į kolektyvines derybas ir kolektyvinių veiksmų teisė – Laisvė teikti paslaugas – Pagalbos namuose paslaugos

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Viešieji pirkimai – Direktyva 2014/24/ES – 67 straipsnis – Sutarties skyrimo kriterijai – Ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo kriterijus – Su viešojo pirkimo sutarties dalyku susijęs kriterijus – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija – 28 straipsnis – Teisė į kolektyvines derybas ir kolektyvinių veiksmų teisė – Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo – 56 straipsnis – Laisvė teikti paslaugas

Prejudiciniai klausimai

„Ar paslaugų pirkimo sutarties skyrimo kriterijus, kaip antai aprašytasis, pagal kurį:

– kreipiamas dėmesys į tai, ar konkurso dalyvis sutartį vykdantiems asmenims siūlo taikomame sektoriaus susitarime numatytą sumą viršijantį darbo užmokesčio fondo padidinimą, ir

– konkurso laimėtojas po kolektyvinių derybų su darbuotojų atstovais privalo patikslinti, kaip pasireikš didesnis darbo užmokestis, ir stengtis sudaryti kolektyvinę sutartį, taikomą paslaugų pirkimo sutartį vykdantiems darbuotojams,

yra tinkamas siekiant nustatyti ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, kaip reikalaujama Direktyvos 2014/24/ES 67 straipsnio 1 dalyje?

Ar taikant tokių kriterijų trukdoma laisvam paslaugų teikimui arba ribojama laisva konkurencija, pažeidžiant SESV 56 straipsnį ir Direktyvą 2014/24/ES bei Direktyvą 96/71?

Ar dėl šio kriterijaus pažeidžiama Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 28 straipsnyje nustatyta teisė į kolektyvines derybas?“

Nurodytos Sąjungos teisės nuostatos

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 56 straipsnyje numatyta:

„Pagal toliau išdėstytas nuostatas Sąjungoje uždraudžiami laisvės teikti paslaugas apribojimai, taikomi valstybių narių nacionaliniams subjektams, kurie yra įsisteigę kitoje valstybėje narėje negu valstybė, kurios subjektu yra asmuo, kuriam tos paslaugos teikiamos.

<...>“

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 28 straipsnyje nustatyta:

„Darbuotojai ir darbdaviai arba atitinkamos jų organizacijos pagal Sąjungos teisę ir nacionalinius teisės aktus bei praktiką turi teisę derėtis ir atitinkamu lygiu sudaryti kolektyvinius susitarimus, o interesų konflikto atveju imtis kolektyvinių veiksmų, įskaitant streikus, savo interesams apginti.“

2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB, 98 ir 99 konstatuojamosios dalys, 2 straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punktai, 18 straipsnio 1 dalis, 67 straipsnis, 76 straipsnis ir XIV priedas.

98 konstatuojamoji dalis

„[L]abai svarbu, kad sutarties skyrimo kriterijai arba sutarties įvykdymo sąlygos, susijusios su gamybos proceso socialiniais aspektais, būtų susiję su pagal sutartį perkamais darbais, prekėmis arba paslaugomis. Taip pat jie turėtų būti taikomi laikantis Direktyvos 96/71/EB, kaip išaiškino Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, ir jie neturėtų būti pasirenkami arba taikomi tiesiogiai ar netiesiogiai diskriminuojant ekonominės veiklos vykdytojus iš kitų valstybių narių ar trečiųjų valstybių – SVP ar laisvosios prekybos susitarimų, kurių šalis yra ir Sąjunga, šalių. Todėl reikalavimai, susiję su Direktyva 96/71/EB reglamentuojamomis pagrindinėmis darbo sąlygomis, kaip antai minimaliomis užmokesčio normomis, turėtų toliau atitikti nacionalinės teisės aktų arba kolektyvinių sutarčių, taikomų pagal Sąjungos teisę minėtos direktyvos kontekste, normas.“

99 konstatuojamoji dalis

„[I] skyrimo kriterijus ar sutarties įvykdymo sąlygas taip pat gali būti įtrauktos priemonės, kuriomis siekiama apsaugoti gamybos procese dalyvaujančių personalo narių sveikatą, tarp asmenų, kuriems paskirta įgyvendinti sutartį, pirmenybę teikti nepalankioje padėtyje esančių asmenų ar pažeidžiamų grupių narių socialinei integracijai, ar mokymai, kuriais siekiama suteikti atitinkamai sutarčiai įgyvendinti reikiamus gebėjimus, su sąlyga, kad visa tai būtų susiję su pagal sutartį perkamais darbais, prekėmis ar paslaugomis. Pavyzdžiui, tokie kriterijai ar sąlygos galėtų, be kita ko, apimti ilgą laiką darbo nerandančių asmenų įdarbinimą, mokymo priemonių, skirtų bedarbiams arba jaunimui, įgyvendinimą paskirtos sutarties vykdymo metu. Perkančiosios organizacijos techninėse specifikacijose gali pateikti tokius socialinius reikalavimus, kurie tiesiogiai taikomi atitinkamam produktui ar paslaugai, pavyzdžiui, dėl neįgalųjų galimybės naudotis preke ar paslauga arba tinkamumo visiems naudotojams[.]“

18 straipsnio „Pirkimų principai“ 1 dalis

„1. Perkančiosios organizacijos ekonominės veiklos vykdytojus vertina vienodai ir jų nediskriminuoja, jos veikia skaidriai ir vadovaujasi proporcingumo principu.

Pirkimai negali būti parengti siekiant išvengti šios direktyvos taikymo arba dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta tais atvejais, kai pirkimai parengiami siekiant nederamai sudaryti palankesnes ar nepalankias sąlygas tam tikriems ekonominės veiklos vykdytojams.“

67 straipsnis. Sutarties skyrimo kriterijai

„1. Nedarant poveikio nacionaliniams įstatymams ar kitiems teisės aktams dėl tam tikrų prekių kainos arba atlygio už tam tikras paslaugas, perkančiosios organizacijos sprendimą skirti viešąsias sutartis grindžia ekonomiškai naudingiausiu pasiūlymu.

2. Perkančiosios organizacijos nuomone ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas nustatomas kainos ar išlaidų pagrindu, taikant išlaidų efektyvumo

metodą, pavyzdžiui, gyvavimo ciklo sąnaudų metodą pagal 68 straipsnį, ir gali apimti geriausią kainos ir kokybės santykį, kuris įvertinamas remiantis kriterijais, įskaitant kokybinius, aplinkosaugos ir (arba) socialinius aspektus, susijusius su atitinkamos viešosios sutarties dalyku. Tokie kriterijai, pavyzdžiui, gali būti:

- a) kokybė, įskaitant techninius privalumus, estetinės ir funkcinės charakteristikos, prieinamumas, tinkamumas visiems naudotojams, socialinės, aplinkosauginės ir inovacinės charakteristikos bei prekyba ir jos sąlygos;
- b) sutarčiai įvykdyti paskirtų darbuotojų organizavimas, kvalifikacija ir patirtis tais atvejais, kai paskirtų darbuotojų kokybė gali daryti didelį poveikį sutarties vykdymo lygiui, arba
- c) garantinis aptarnavimas ir techninė pagalba, pristatymo sąlygos, kaip antai pristatymo data, pristatymo procesas ir pristatymo laikotarpis arba užbaigimo laikotarpis.

Išlaidų veiksnys taip pat gali būti išreikštas fiksuota kaina arba fiksuotomis išlaidomis, kurių pagrindu ekonominės veiklos vykdytojai konkuruos tik dėl kokybės kriterijų.

Valstybės narės gali nustatyti, kad perkančiosios organizacijos negali remtis tik kaina arba tik išlaidomis kaip vieninteliu sutarties skyrimo kriterijumi arba gali leisti šiuos kriterijus taikyti tik tam tikroms perkančiųjų organizacijų kategorijoms ar tam tikroms sutarčių rūšims.

<...>

4. Sutarties skyrimo kriterijais perkančiajai organizacijai nesuteikiama neribota pasirinkimo laisvė. Jais užtikrinama veiksmingos konkurencijos galimybė ir jie pateikiami kartu su specifikacijomis, pagal kurias galima veiksmingai patikrinti konkurso dalyvių pateiktą informaciją, siekiant įvertinti, kokia apimtimi pasiūlymai atitinka skyrimo kriterijus. Kilus abejonų, perkančiosios organizacijos veiksmingai tikrina informacijos tikslumą ir konkurso dalyvių pateiktus įrodymus.“

<...>

76 straipsnis. Sutarčių skyrimo principai

„1. Valstybės narės nustato nacionalines sutarčių skyrimo pagal šį skyrių taisykles siekdamos užtikrinti, kad perkančiosios organizacijos laikytųsi skaidrumo ir ekonominės veiklos vykdytojų lygiateisiškumo principų. Valstybės narės gali savarankiškai nustatyti taikytinas procedūrinės taisykles, jeigu tokiomis taisyklėmis perkančiosioms organizacijoms leidžiama atsižvelgti į atitinkamų paslaugų specifiką.

2. Valstybės narės užtikrina, kad perkančiosios organizacijos galėtų atsižvelgti į poreikį užtikrinti paslaugų kokybę, tęstinumą, prieinamumą, įperkamumą, galimybę jas gauti ir visapusiškumą, įvairių naudotojų kategorijų, įskaitant nepalankioje padėtyje esančias ir pažeidžiamas grupes, konkrečius poreikius, naudotojų įtraukimą ir įgalinimą bei inovacijas. Valstybės narės taip pat gali nustatyti, kad paslaugų teikėjas pasirenkamas vadovaujantis geriausio kainos ir kokybės santykio pasiūlymu, atsižvelgiant į socialinių paslaugų kokybės ir tvarumo kriterijus.“

1989 m. gruodžio 21 d. Europos Bendrijų Tarybos direktyva 89/665/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su peržiūros procedūrų taikymu sudarant viešojo pirkimo sutartis, derinimo.

Sprendimas *Rüffert*, C-346/06; Sprendimas *Nolan*, C-583/10; Sprendimas *Romeo*, C-313/12; Sprendimas *RegioPost*, C-115/14; Sprendimas *Ostas celnieks*, C-234/14; Sprendimas *Montte*, C-546/16; Sprendimas *Anesco ir kt.*, C-462/19; Sprendimas *Obština Razlog*, C-376/21.

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

Ley 9/2017, de 8 de noviembre, de Contratos del Sector Público (2017 m. lapkričio 8 d. Įstatymas Nr. 9/2017 dėl viešojo sektoriaus sutarčių; toliau – LCSP) 1, 48, 145 straipsniai ir IV priedas.

„1 straipsnis. Dalykas ir tikslas

<...>

3. Vykdam visus viešuosius pirkimus, kompleksiškai ir privalomai taikomi socialiniai bei aplinkosaugos kriterijai, jeigu jie susiję su sutarties dalyku, įsitikinus, kad taikant šiuos kriterijus užtikrinamas geresnis sutartinių paslaugų kainos ir kokybės santykis, taip pat efektyvesnis viešųjų lėšų panaudojimas. Be to, palankesnės sąlygos dalyvauti viešuosiuose pirkimuose sudaromos mažosioms bei vidutinėms įmonėms ir socialinės ekonomikos įmonėms.“

„145 straipsnis. Sutarties skyrimo reikalavimai ir kriterijų rūšys

1. Sutartys skiriamos taikant įvairius jų skyrimo kriterijus pagal geriausią kainos ir kokybės santykį.

Kai vykdam procedūrą pateikiamas išankstinis pagrindimas, sutartys gali būti sudaromos remiantis kaina arba išlaidomis pagal kriterijus, pagrįstus didžiausio išlaidų efektyvumo metodu, pavyzdžiui, gyvavimo ciklo sąnaudų metodu pagal 148 straipsnį.

2. Geriausias kainos ir kokybės santykis vertinamas remiantis ekonominiais ir kokybiniais kriterijais.

Kokybiniai kriterijai, kuriuos nustato perkančioji organizacija siekdama įvertinti geriausią kainos ir kokybės santykį, gali apimti aplinkosaugos ar socialinius aspektus, susijusius su sutarties dalyku, kaip nurodyta šio straipsnio 6 dalyje; tokie kriterijai, be kita ko, gali būti:

1.° kokybė, įskaitant techninius privalumus, estetinės ir funkcinės charakteristikos, prieinamumas, universalumas, tinkamumas visiems naudotojams, socialinės, aplinkosauginės ir inovacinės charakteristikos bei prekyba ir jos sąlygos;

<...>

Sutarties socialinės charakteristikos, be kita ko, yra susijusios su šiais tikslais: socialinės neįgaliųjų, nepalankioje padėtyje esančių asmenų ar pažeidžiamų grupių narių integracijos tarp asmenų, kuriems paskirta vykdyti sutartį ir apskritai neįgaliųjų arba asmenų, kuriems gresia socialinė atskirtis, socialinės integracijos ir integracijos į darbo rinką skatinimas; subrangos sutarčių sudarymas su specialiaisiais įdarbinimo centrais arba įdarbinimo įmonėmis; vykdant sutartį taikomi lyčių lygybės planai ir apskritai moterų ir vyrų lygybės užtikrinimas; moterų įdarbinimo skatinimas; darbo, asmeninio ir šeimos gyvenimo derinimas; darbo sąlygų gerinimas ir darbo užmokesčio didinimas; stabilus užimtumas; siekis įdarbinti daugiau asmenų sutarčiai vykdyti; mokymas ir sveikatos apsauga bei darbo sauga; etinių ir socialinės atsakomybės kriterijų taikymas sutartyje numatytų paslaugų teikimui; kriterijai, susiję su sąžiningos prekybos principais pagrįstų produktų tiekimu ar naudojimu vykdant sutartį;

2.° darbuotojų, kurie turi vykdyti sutartį, organizavimas, kvalifikacija ir patirtis, jeigu tokių darbuotojų kokybė gali turėti didelės įtakos kuo geresniam sutarties vykdymui.

<...>“

47 papildoma nuostata. Principai, taikomi IV priede numatytoms paslaugų koncesijos sutartims ir IV priede nurodytoms socialinių, sveikatos priežiūros ar švietimo paslaugų sutartims.

Nepažeisdamos šio Įstatymo nuostatų, be kita ko, susijusių su techninių reikalavimų, minimalių mokumo sąlygų, sutarties skyrimo kriterijų ir specialiųjų vykdymo sąlygų nustatymu, perkančiosios organizacijos, vykdydamos IV priede numatytų paslaugų koncesijos sutarčių, taip pat IV priede nurodytų socialinių, sveikatos priežiūros ar švietimo sutarčių skyrimo konkursus, visuose jų etapuose pasirūpina, kad būtų atsižvelgta į poreikį užtikrinti paslaugų kokybę, tęstinumą, prieinamumą, įperkumą, galimybę jas gauti ir visapusiškumą; konkrečius įvairių kategorijų naudotojų, įskaitant nepalankioje padėtyje esančias ir pažeidžiamas grupes, poreikius; naudotojų dalyvavimą teikiant paslaugas; inovacijas, susijusias su paslaugų teikimu.

Be to, nustatydamą šioje papildomoje nuostatoje nurodytų sutarčių skyrimo kriterijus, perkančioji organizacija gali remtis tokiais aspektais: su sutartimi susijusių darbuotojų patirtimi teikiant paslaugas, skirtas ypač nepalankioje padėtyje esančių asmenų grupėms, arba teikiant panašaus pobūdžio paslaugas 145 straipsnyje numatytomis sąlygomis; gauto pelno reinvestavimu į teikiamų paslaugų gerinimą; naudotojų dalyvavimo mechanizmų sukūrimu ir naudotojų informavimu bei konsultavimu.“

LCSP IV priedas atitinka Direktyvos 2014/24 XIV priedą. Sutartis, kurioje nustatytas ginčijamas sutarties skyrimo kriterijus, yra įtraukta į LCSP IV priedą.

Ley 39/2015, del Procedimiento Administrativo Común de las Administraciones Públicas (Įstatymas Nr. 39/2015 dėl administracinių institucijų bendrųjų administracinių procedūrų) 119 straipsnio 3 dalis.

Glaustas faktinių aplinkybių ir proceso pagrindinėje byloje aprašymas

- 1 *Ayuntamiento de Ortuella* (Ortuelos savivaldybė; toliau – savivaldybė), turinti „subcentrinės perkančiosios organizacijos“ statusą, kaip vietos valdžios institucija (Direktyvos 2014/24 2 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktai) pradėjo viešojo pirkimo procedūrą dėl „Ortuelos savivaldybės teikiamos pagalbos namuose paslaugos“. Atitinkama paslauga yra viena iš „socialinio darbo paslaugų, nesusijusių su apgyvendinimu“ (BVPŽ – 85312000-9); savivaldybė ją apibrėžė kaip „socialinio pobūdžio bendruomeninę paslaugą, kuri, pasitelkus parengtus, apmokytus ir prižiūrimus darbuotojus, teikiama vykdant prevencinę, šviečiamąją ir pagalbos veiklą, [naudingą] šeimoms ir (arba) asmenims, turintiems sunkumų palaikyti ar išsaugoti savo fizinę, socialinę ir (arba) emocinę gerovę, stengiantis, kad naudotojai (-os) galėtų kuo ilgiau ir patogiau gyventi savo namuose ir (arba) aplinkoje“.
- 2 Vykdant šį konkursą savivaldybės pateiktų Specialiųjų administracinių sąlygų I priedo („Charakteristikų lentelė“) 19 B skirsnyje yra nustatytas toks sutarties skyrimo kriterijus (toliau – ginčijamas sutarties skyrimo kriterijus):

„Darbo užmokesčio fondo padidinimas: 40 balų

Remiantis sektoriaus susitarime nustatytais darbo užmokesčiais, bus atsižvelgiama į konkurse dalyvaujančios įmonės pasiūlymą sutartį vykdantiems asmenims mokėti didesnę darbo užmokesčių (darbo užmokesčio fondo padidinimą).

Darbo užmokesčio padidinimo procentinė dalis bus vertinama visų perimtųjų darbuotojų bazinį darbo užmokesčių ir sutartą priemoką apskaičiuojant pagal šią formulę: $Balai = P \times A / B$.

Balai – tai visų pasiūlymui suteiktų balų skaičius.

P – didžiausias skiriamų balų skaičius, t. y. 40 balų.

A – didžiausia visų pateiktų pasiūlymų procentinė dalis.

B – vertinamo pasiūlymo procentinė dalis.

Pasiūlymai, kuriuose numatyta sutartį vykdantiems asmenims taikyti padidintą procentinę dalį, bus vertinami geriau. Pasiūlymai, kuriuose nenumatyta jokio padidinimo, bus įvertinti 0 balų.

Ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo sutarties skyrimo, surengus derybas su darbuotojų atstovais, turės būti patikslinta, kaip pasireišk tas didesnis darbo užmokestis. Be to, konkursą laimėjusi įmonė turės imtis veiksmų siekdama sudaryti susitarimą dėl sutarčiai vykdyti paskirtų darbuotojų darbo sąlygų (kolektyvinę sutartį dėl Ortueloje teikiamų pagalbos namuose paslaugų).“

- 3 2023 m. birželio 13 d. *Asociación de Empresas de Servicios para la Dependencia* (Paslaugas išlaikomiems asmenims teikiančių įmonių asociacija; toliau – AESTE) dėl savivaldybės pasiūlytų sutarties specifikacijų pateikė specialųjį skundą *Órgano Administrativo de Recursos Contractuales de la Comunidad Autónoma de Euskadi* (Baskų krašto autonominės srities administracinis organas, turintis kompetenciją nagrinėti skundus viešųjų pirkimų srityje, toliau – OARC), kuris yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas. Visų pirma ji prašė panaikinti ginčijamą sutarties skyrimo kriterijų.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 4 Pirma, AESTE mano, kad taikant ginčijamą sutarties skyrimo kriterijų pažeidžiama laisvė vienodomis sąlygomis dalyvauti konkurse, nes kyla kliūčių laisvai ekonominės veiklos vykdytojų konkurencijai ir trukdoma konkuruoti vykstant konkursui. Antra, ji tvirtina, kad minėtas kriterijus nėra susijęs su sutarties dalyku, nes neįmanoma susieti didesnio darbo užmokesčio su geriau teikiama paslauga, be to, neteisinga sukurti konkursą laimėjusios įmonės darbuotojų darbo užmokesčio nelygybę pagal klientus, kuriuos jie turi aptarnauti (t. y. pagal tai, ar darbuotojai paskirti teikti „Ortuelos savivaldybės teikiamas pagalbos namuose paslaugas“). Trečia, taikant sutarties skyrimo kriterijų nenustatyta didžiausia suma, kurią konkurso dalyvis turi pasiūlyti, kad gautų maksimalų įvertinimą, o tai, AESTE nuomone, reiškia, kad gali būti pasiūlytos neproporcingos sumos, nesusijusios su tinkamu sutarties vykdymu. Galiausiai, ketvirta, kolektyvinėje sutartyje, dėl kurios susitarta, numatytas įsipareigojimas padidinti darbo užmokestį sutarčiai vykdyti paskirtiems darbuotojams reiškia, kad šiems darbuotojams netaikoma galiojanti kolektyvinė sutartis, o toks netaikymas viršija savivaldybės tarybos, kaip perkančiosios organizacijos, įgaliojimus.
- 5 Ortuelos savivaldybė nesutinka su AESTE prašymu panaikinti ginčijamą sutarties skyrimo kriterijų, nes šio kriterijaus taikymas yra pateisinamas atsižvelgiant į socialines ir darbo aplinkybes, į jo ryšį su sutarties dalyku ir tinkamą sutarties vykdymą. Kalbėdama apie aplinkybes savivaldybės taryba teigia, kad turi būti išspręsti su darbu susiję konfliktai šiame sektoriuje, kylantys iš dalies dėl

darbuotojų perkamosios galios sumažėjimo, kuris turi įtakos jautrių paslaugų teikimui. Dėl sutarties dalyko ji mano, kad sutarties skyrimo kriterijus susijęs su paslaugų kokybės ir tęstinumo užtikrinimu ir yra tinkamas, jeigu suformuluotas objektyviai ir proporcingai.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 6 OARC kaip nuolatinė institucija buvo įsteigtas pagal *Ley 5/2010, de 23 de diciembre, por la que se aprueban los Presupuestos Generales de la Comunidad Autónoma de Euskadi para el ejercicio 2011* (2010 m. gruodžio 23 d. Įstatymas Nr. 5/2010, kuriuo patvirtinamas 2011 finansinių metų Baskų krašto autonominės srities bendrasis biudžetas) aštuntąją papildomą nuostatą. Jo funkcija – priimti sprendimus dėl skundų ir specialiųjų skundų, susijusių su sutarčių sudarymu, jam pateiktų pagal 2017 m. lapkričio 8 d. Įstatymo Nr. 9/2017 dėl viešojo sektoriaus sutarčių 44 ir paskesnių straipsnių nuostatas.
- 7 OARC gali būti laikomas „teismu“ taikant SESV 267 straipsnį, kaip Teisingumo Teismas yra nustatęs visų pirma 2018 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Montte* (C-546/16, EU:C:2018:752) 20–25 punktuose.
- 8 OARC mano, kad sprendimas dėl jo nagrinėjamo skundo priklauso nuo kelių Sąjungos teisės normų aiškinimo. Nors sutartis, su kuria susijęs ginčijamas sutarties skyrimo kriterijus, nepatenka į Direktyvos 2014/24 taikymo sritį, OARC laikosi nuomonės, kad atsižvelgiant į jos dalyką ir sumą yra taikytina suformuota ESTT jurisprudencija; šioje jurisprudencijoje nustatyta, kad, kai reglamentuojant į atitinkamo Sąjungos teisės akto taikymo sritį nepatenkančias situacijas nacionalinės teisės aktuose numatomi tokie patys sprendimai kaip ir priimti tame teisės akte, egzistuoja aiškus Sąjungos interesas vienodai aiškinti perimtas šio teisės akto nuostatas, siekiant išvengti aiškinimo skirtumų ateityje. Taigi Sąjungos teisės akto nuostatų aiškinimas, esant į šios teisės taikymo sritį nepatenkančioms situacijoms, pateisinamas, jei šios nuostatos, vadovaujantis nacionaline teise, tiesiogiai ir besąlygiškai taikomos tokioms situacijoms, siekiant užtikrinti vienodą jų ir minėto Sąjungos teisės akto reglamentuojamų situacijų vertinimą (šiuo klausimu žr. 2012 m. spalio 18 d. Sprendimo *Nolan*, C-583/10, EU:C:2012:638, 46 ir 47 punktus; 2013 m. lapkričio 7 d. Sprendimo *Romeo*, C-313/12, EU:C:2013:718, 22 ir 23 punktus; 2016 m. sausio 14 d. Sprendimo *Ostas celtnieks*, C-234/14, EU:C:2016:6, 17–20 punktus ir 2022 m. birželio 16 d. Sprendimo *Obshtina Razlog*, C-376/21, EU:C:2022:472, 52–55 punktus).
- 9 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas teigia, kad, išskyrus nedideles išimtis, LCSP – teisės akte, kuriuo Direktyva 2014/24 perkelta į Ispanijos teisę, – sutartims, dėl jų vertės nepatenkančioms į šios direktyvos taikymo sritį, pasirinkta taikyti tokią pačią teisinę tvarką, kokia nustatyta sutartims, kurioms ši direktyva taikoma. Toks atvejis nagrinėjamas šioje byloje, nes LCSP 145 straipsnis taikomas šio įstatymo IV priede numatytioms paslaugų sutartims.

- 10 LCSP 145 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta, kad sutarties skyrimo kriterijai, susiję su sutarties socialinėmis charakteristikomis, apima, be kitų tikslų, sutartį vykdančių darbuotojų darbo užmokesčio sąlygų gerinimą. Vis dėlto Ispanijos doktrinoje nuomonės dėl šio kriterijaus apimties ir taikymo, jo ryšio su konkurencija ir laisve teikti paslaugas, taip pat atitikties Direktyvai 2014/24 išsiskiria, o institucijos, atsakingos už specialiųjų skundų viešųjų pirkimų srityje nagrinėjimą, yra priėmusios nevienodus sprendimus šiais klausimais.
- 11 OARC nuomone, abejotina, ar pagal ginčijamą kriterijų galima nustatyti ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą (Direktyvos 2014/24/ES 67 straipsnio 1 dalis), nes darbo užmokesčio padidinimo ir geresnio paslaugų teikimo ryšys atrodo pernelyg hipotetinis, kad būtų galima nustatyti palankų aspektą, kuris galėtų lemti sutarties skyrimą. Be to, perkamosios galios sumažėjimas, kurį savivaldybės taryba nurodė pagrįsdama ginčijamą sutarties skyrimo kriterijų, yra būdingas ne tik šiai socialinei grupei, bet ir didelei daliai samdomųjų darbuotojų, todėl neatrodo, kad atitinkama grupė yra ypač nepalankioje padėtyje ar jai gresia atskirtis.
- 12 Taikant tokį sutarties skyrimo kriterijų, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, įmonei taip pat galėtų tekti pareiga mokėti paslaugas teikiantiems darbuotojams didesnę darbo užmokesčių nei tas, kurį jie gaudavo (net jeigu gautasis buvo visiškai teisėtas, nes atitiko kolektyvines sutartis reglamentuojančias teisės normas ir teisės aktuose nustatytą minimalų darbo užmokesčių), kad padidėtų įmonės galimybės sudaryti sutartį. OARC mano, kad tai yra papildoma finansinė našta, dėl kurios gali būti užkirstas kelias, sudaryta kliūčių arba sumažintas suinteresuotumas pateikti pasiūlymą per viešųjų pirkimų procedūrą.
- 13 Be to, taikant ginčijamą kriterijų gali būti neproporcingai arba diskriminuojamai pakenkta veiklos vykdytojams, kurių ekonominis pajėgumas mokėti didelius darbo užmokesčius yra mažesnis (pavyzdžiui, MVI) ir kurie, be kita ko, konkurencingus pasiūlymus gali pateikti iš dalies dėl to, kad jų darbo užmokesčio sąnaudos mažesnės.
- 14 Kaip nurodyta savivaldybės pateiktose sąlygų specifikacijose, paslaugų konkursą laimėjusi įmonė po kolektyvinių derybų turės patikslinti, kaip pasireikš didesnio darbo užmokesčio mokėjimas, taip pat stengtis sudaryti kolektyvinę sutartį, taikomą sutartį vykdančioms darbuotojams. OARC teigia, kad taip gali būti ribojama Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 28 straipsnyje nustatyta teisė į kolektyvines derybas.
- 15 Be to, jeigu galiojanti kolektyvinė sutartis būtų netaikoma paslaugų sutartį vykdančioms darbuotojams, galėtų atsirasti tas pačias užduotis atliekančių tos pačios įmonės darbuotojų darbo užmokesčio nelygybė, pateisinama tik atsižvelgiant į klientą, kuriam tos užduotys atliekamos.
- 16 Direktyvos 2014/24/ES 98 konstatuojamojoje dalyje iš esmės nurodyta, kad socialiniai kriterijai turi būti taikomi pagal Direktyvą 96/71/EB, išaiškinantą

Teisingumo Teismo, ir negali būti pasirenkami ar taikomi diskriminuojamai. Konkrečiai kalbant, minimalus darbo užmokestis turi būti tokio dydžio, koks nustatytas nacionalinės teisės aktuose arba kolektyvinėse sutartyse, taikomose pagal Sąjungos teisę, kaip nurodyta Direktyvoje 96/71. Neatsižvelgiant į pačios tos konstatuojamosios dalies teisinę galią, akivaizdu, kad joje daroma nuoroda į teisiškai privalomą Sąjungos teisės normą ir jurisprudenciją, kurioje ši norma išaiškinta (pavyzdžiui, 2008 m. balandžio 3 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Rüffert*, C-346/06, EU:C:2008:189, ir 2015 m. lapkričio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimą *RegioPost*, C-115/14, EU:C:2015:760).

- 17 Dėl nurodyto tikslo OARC mano, kad ginčijamas sutarties skyrimo kriterijus gali būti neproporcinga priemonė, nes jį taikant sudarytoje kolektyvinėje sutartyje gali būti įtvirtintas darbo užmokesčio padidinimas, viršijantis sutarties taikymo sritį, taigi nebeliktų Direktyvos 2014/24 67 straipsnio 3 dalyje reikalaujamo ryšio su sutarties dalyku. Vis dėlto šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas pažymi, kad nacionalinėje jurisprudencijoje darbo sąlygų pagerinimas, nustatytas viešojo pirkimo sutartyje, iš esmės nelaikomas „naudinga sąlyga“, kuri įtvirtinta kaip darbuotojo teisė, viršijanti šios sutarties taikymo sritį.

DARBINIS VERTINIMAS